

Vedkommende Skade. Jeg skal være ganske oprigtig og sige, at jeg aldeles ikke er fattet paa at forelægge et saadant Lovforslag; jeg er saa lidet fattet derpaa, at jeg virkelig aldeles ikke nogensinde har tænkt paa, at man skulde komme den Skadelidte tilhjælp ved at lade hele Communen staae til Ansvar og udrede Erstatning, fordi endeel enten vorne eller ikke vorne Gadebryenge fik Leilighed til at slaae nogle Ruder ind. Det kan jo vistnok være haardt nok for en Mand, at faae sine Ruder slaaede ind og sine Binduer spolerede, uden at have Andre at holde sig til end Gjerningsmændene; mange Gange kan det være særdeles vanskeligt at faae fat paa dem, og ikke sjældent vil det ogsaa blive Tilfældet, at om man ogsaa faaer fat paa dem, saa er det saadanne Folk, hvis Vederhæftighed ikke er stor; men jeg frygter for, at naar man i saadanne Tilfælde vil paalægge Communen noget Ansvar, vil det gaae saaledes, som det saa ofte gaaer; man feer en stor Ubillighed paa den ene Side, og idet man vil rette den, kommer man til at gjøre sig skyldig i en ligesaa stor Ubillighed paa den anden Side. Mig forekommer det, at det vilde være i høi Grad ubilligt, om man vilde forlange, at hvert enkelt stattepligtigt Medlem af Communen skulde udrede den Erstatning, som den Skadelidte ellers kunde være berettiget til at forlange af den rette Paagjældende; dertil vilde man ogsaa savne al Jæmnel. Ja, dersom man vilde organisere alle stattepligtige Indvaanere i en Kjøbstad til et samlet Politicorps, hvis Pligt det skulde være, strax at samle sig, saasnart der var Noget paafærde, saa var det en anden Sag; men jeg troer ikke, at Rigsdagen vilde ansee en saadan Bestemmelse for heldig. Jeg frygter for, at man derved vilde komme tilbage til de Bestemmelser, som indeholdes i en Forordning af 1694, der bestemmer, at alle Indvaanere i Kjøbenhavn og Kjøbstæderne skulle anstaffe sig og holde i Beredskab deres Vorgesvær, for at kunne møde, saasnart der bliver Klammeri, at de skulle gribe saavel den Uskyldige som den Skyldige og aflevere ham til Politiet, at de skulle møde, ikke blot selv, men ogsaa med deres Tjenestekarle, hvornæst der bestemmes anselige Bøder for dem, naar de forsømme det. Nei, det er No-

get, man aldeles ikke kan gaae ind paa. Men der er ogsaa en anden Betragtning; der gjør det utilraadeligt, at lægge en saadan Byrde paa Communen. Der skeer nemlig i dette Tilfælde ikke Andet, end hvad der skeer i ethvert Tilfælde, hvor en Forbrydelse kommer til at paaføre et Medlem af Samfundet Tab. Naar f. Ex. en Mordbrænder sætter Ild paa en Mandes Huus og derved paafører ham et stort Tab, vilde man saa forlange, at det Offentlige skulde erstatte ham det? Eller vilde man forlange, at den, som tilspies Tab ved et Tyveri, skulde have Krav paa det Offentlige for det pecuniaire Tab, han derved maatte lide? Er det Andet, man vilde gjøre ved en saadan Lov, end paalægge Communen at tilsvare dette Tab? Jeg kunde endda forstaae det, hvis det var et Ansiggende, der henhørte under Communen, hvis den besiftede de Embedsmænd, der viste, at de, af hvad Grund lader jeg staae hen, ikke havde været istand til at forebygge disse Uorden, og den Skade, som var en Følge deraf. Men det er jo et reent Statsinstitut, hvad der vedkommer Politiets Functioner med Hensyn til Sikkerheden, og vil man derfor paabyrde Noget Ansvar i saa Henseende, ja, saa paabyrde man Staten det, men ikke Communen. Den ærede Rigsdagsmand, som stillede Spørgsmaalet til mig, bemærkede, at det er Noget, der eksisterer andetsteds; — det er mig vel bekendt, at enkelte Communer i et bestemt Land have en saadan Forpligtelse; men det hænger sammen med et Forhold, som slet ikke kan være anvendeligt her, med en Autonomie, som allerede i Middelsalderen har været tilstaaet disse Communer. Det har jævnet sig saaledes ud i disse enkelte Communer, at man har paalagt Borgene en Forpligtelse til at sørge for Fredens Overholdelse, og er den bleven tilfreds, kunne de komme til at bidrage til den Erstatning, der skal udredes. Men det er et Forhold, som ikke praktisk kan gjøres gjældende her, hvor stærkt man end maatte stræbe hen til, at en saadan Selvsthyrelse kunde blive Communerne tildeel.

M. Sage: Det er ugjerne, at jeg beder om Tilladelse til at tage Ordet anden Gang ved en Sags første Behandling; men jeg haaber, at det ærede Thing vil finde det rimeligt,